

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru mesarohie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălămate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administraținea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Revista politică.

Sibiu, 3/15 Octombrie

Cuvîntarea de tron, prin care s'au deschis dieta Ungariei și adresa majorității la această cuvîntare preocupă și acuma presa europeană. După cum se știe în mesagiul regesc nu s'a pomenit cu nici un cuvînt întrevăderea monarhilor dela Skierniewice. S'a accentuat însă demonstrativ bunele relațiuni cu Germania, apoi cu toate statele europene, punînd cu chipul acesta pe puternica Rusie în o categorie cu statele mici din Europa, bunăoară Serbia și Grecia.

Răspunsul majorității din dietă la mesagiul regal în partea privitoare la politica externă vorbește despre contract bilateral între Germania și Austria, cu eschiderea altora. Prin aceasta s'a dat o lovitură Rusiei. Țările maghiare făcînd din această împregiurare capital politic a mai năsprit situațiunea.

Această tractare nu tocmai delicată a stîrnit resens în Rusia și Țiarul „Neue freie Presse” ne aduce unele estrase din o corespondență a Țiarului bavarez „Allgem. Zeitung,” despre care se țice a fi inspirat de Russia. Această corespondență între altele cuprinde și acest passagiu: „S'a așteptat după întrevăderea dela Skierniewice, ca la deschiderea sîrbătorească a dietei din Pesta cu ocașiunea amintirii bunelor raporturi dintre Austro-Ungaria și Germania cel puțin să se fie făcut amintire și despre Rusia. Este bine cunoscută aici critica poziție a guvernului comun față cu ungurii, cu toate acestea suntem îndreptățiti a presupune, că se putea afla o cale potrivită spre a eși din impas. Între asemenea împregiurări ușor se poate explica amărăciunea noastră, vîdînd că „Nord deutsche allg. Zeitung” la reproducerea mesagiului regesc, prin care s'a deschis parlamentul Ungariei a lăsat afară passagiul privitor la referințele dintre Austro-Ungaria și Germania. Dintr'altele pe aici lumea e convinsă că în ședințele delegațiunilor se va vorbi și despre referințele politice ale monarhiei, și atunci regimul comun va folosi ocașiunea binevenită de a face amintire în special și despre bunele referințe față cu Rusia.”

Dieta Croației și continuă activitatea după metoda Starcevicianilor. Majoritatea a primit răspunsul la mesagiul regesc, prin care s'a deschis dieta.

Toate neînțelegerile dintre Croația și Ungaria se reduc la necesitatea revizuirii pactului. Răspunsul încă accentuează necesitatea de a se emite o comisie regnicolară pentru revizuirea pactului, care re-

visuire se va face prelungă stricta observare a drepturilor Croației. Se știe că ministrul Tisza încă în toamna anului trecut după năbușirea revoluției croate s'a esprimat pentru revizuire.

În starea actuală a lucrului o pacinică complanare a diferențelor cu greu va fi posibilă.

Europa și aruncă tot mai mult ochii asupra Africei. Cestiunea Egiptului este mai încurcată ca și înainte de conferența din Londra. E pusă în perspectivă o a doua conferență, în care se va regula dreptul de posesiune a țărilor europene în Africa.

Apropierea Franței de Germania în cestiunea africană și completa izolare a Angliei se dovedește foarte eclatant din notele diplomatice prezentate tocmai acuma parlamentului din Franța.

Onestitate Țiaristică.

Trăim într'un timp greu, și trebuie să punem umăr la umăr spre a ne putea apăra contra atacurilor îndreptate contra noastră. În asemenea împregiurări e foarte periculos pentru noi toți, când vedem că sînt oameni între noi, cari au special interes de a nutri discordia ce există de mult între noi, oameni, cari sistematiceste strică bunăînțelegere statorită între noi în timpul din urmă.

Nu odată am arătat că rău, de tot rău stăm ca națiune, căci prelungă modul mașter de tractare de către stăpîntorii noștri sîntem desbinați noi între noi pentru că unul voește să ne fericească pe o cale, altul pe cealaltă cale. Ne-a durut când am vîdut că pentru această ținută a noastră unii dintre noi au înscenat cruciade de preoți contra preoților, întocmai ca și în evul mediu; ne-a durut, când am vîdut că o soră tîneră din Țiaristica noastră a tras în noroiu persoane onorabile și-au escumunicat din sinul națiunii pre toți căți n'au avut păreri improvizate, ca și ale ei.

Mai mult, durerea noastră se duplică vîdînd că în cele bisericesti încă dăm înderēt.

Spre a sana răul existent, și a proveni urmărilor și mai acute, cari în cele din urmă ne duc inevitabil la prăpastie, am încercat a arăta unele anomalii manifestate în biserică noastră.

Sub titlul „Uniformitatea în biserică” am combătut unele rele introduse în timpul mai proaspăt în sinul bisericii noastre. Am arătat că violența și volnică purificare a limbii bisericesti ne duce ad absurdum, am arătat că cutezanța s'a atins de cîr-

țile noastre rituale și simbolice, le-a falsificat în un punct esențial al simbolului credinței, și astfel li-au pus în mîna școlarilor; am reflectat la reuniunile preoțesci, proiectate de domnul protoprebiter Simeon Popescu și în fine, aducînd în legătură un concul al sinodului arhidiecezan din anul 1882, cu prescripțiile Statutului Organic, l'am redus la adeverata lui valoare.

Toate acestea le-am făcut pe cale Țiaristică.

Mai mult. Am accentuat din capul locului că departe este dela noi ori ce pretenții de infalibilitate. Ușor putem greși, oameni fiind și noi. Am rugat prin urmare pe toți cei interesați de binele bisericii să se dechiare și ei cu privire la cele scrise de noi, căci noi credeam posibilă o dispută Țiaristică, se înțelege, dispută obiectivă și onestă.

Ce se întîmplă însă.

În Țiarul „Tribuna” numărul 109 apare o corespondență subscrisă: „Mai mulți preoți din tract.” Această corespondență se lovește numai de cele scrise de noi în numărul 98 al Țiarului nostru, adică; proiectatele reuniuni preoțesci. Cu o manieră sîlbatică tîbărește „Tribuna” asupra noastră cu citata corespondență și ne calumniază în modul cel mai ordinar, făcînd din noi denunțianți ai preoțimei noastre, trădători ai intereselor bisericesti și mai jidani de cât cei dela „Pester Lloyd.” Toate aceste denunțianți mîrșave se făcură în numele mai multor preoți și la adresa preoțimei noastre spre a ne dîscredita.

Pentru noi nu este secret noianul de uneltiri de tot soiul întreprinse contra existenței noastre ca Țiaru. Ele s'au întreprins îndată după făcuta schimbare în redacția „Telegrafului Român” tocmai acuma este anul, s'a urmărit cu multă îndărătnicie de atunci încoace, s'a încercat în sinod să ne frîngă gâtul și îndată după sinod Țiarul „Tribuna” în articol de fond ne pune în perspectivă nouă încercări la procesul sinod, care fiind din nou a se compune, oamenii cred că și vor forma majoritate în socoteala noastră.

Însinuările din „Tribuna” numărul 109 însă nu aveau margini. Ele ni se păreau atât de ordinare, încât credeam că nu va fi om de omenie, care să nu se îngrețoseze de atîta mîrșăvie.

Spre a aplană lucrul cât se poate mai domol și în mod onest, am adresat o rugare domnului Ioan Slavici, în calitate de director la Țiarul „Tribuna.” I-am spus că am fost calumniați în Țiarul ce stă sub direcția Dsale, și l'am rugat să binevoiască a reproduce articolul nostru, de care s'au isbit „Mai mulți preoți din tract.” Cu chipul acesta cetitorii „Tribunei” după ce au cetit calumniile făcute

FOIȚA.

Amintiri din viața dela gimnasiu.

Era pela anul 1869. Sistema dualistică togma se inaugurasă și maghiarii începuseră a face *tabula rasa* cu isprăvile germanilor. La început oamenii noștri surprinși de consecunțele unor evenimente radicale, credeau că avem de lucru cu o stare de tranșacțiune. Cei mai chibzuiți se încercau să facă loc românilor și în cadrul sistemului celei noue, alții mai optimiști credeau că trebuie să se restituie *status quo* dela 1863. Aceste curente contrare și-au aflat o expresiune pregnantă în devisele „pasivitate” și „activitate.”

Bărbații noștri, cari au avut fericirea să delibereze în dieta Transilvaniei și în senatul imperial austriac, oftău din adîncul inimei după „oalele cu carne” din vremea lui Schmerling.

Acest bărbat de stat deduse la eșirea lui din cabinet drept mîngăere pentru cei desmoșteniți parola caracteristică „wir können noch warten” și întradevăr, că de atunci tot așteaptă mulți reîntoar-cerea porumbilor fripți.

Intrăceea faptele arătau în mod învederat că toate așteptările de felul acesta sînt iluziuni per-dute, că dualismul prinde rădăcini și hegemonia ma-

ghiară se ingrădesce tot mai tare cu atributele unui stat maghiar monoglot cu desconsiderarea deseversită a naturii poliglote a Ungariei.

În această stare zăpăcită studenții români, cari până atunci avea aspirațiuni mari la viața publică încep a fi îngrijați de viitorul lor. Ei presimțiau instinctiv, că în noua ordine de lucruri nu pot să mai conțeze la o carieră strălucită în viața statului, că maghiarii le vor închide calea la oficii mai ales, dacă nu vor cunoaște limba cea nouă de stat.

Gimnasiile germane ca să tăcem de cele române — erau tare impopulate cu studenții români și mulțimea cea mare de studiosi puneau pe gînduri pe bărbații noștri cari se aflau la cărma afacerilor naționale. Puținii ani de avent creaseră o generațiune de funcționari și acestia trebuiau chivernisiți, însă sistema cea nouă privea cu neîncredere la oamenii din sistema veche.

Ne sînt în proaspătă memorie cele întîmplate în urma dualismului.

Pe timpul acela me aflam la gimnasiul de stat în Sibiu. Acest gimnasiu ca institut de stat avea să fie cel dintăiu supus la corectură radicală, adică transformat în gimnasiu maghiar și într'adevăr că reformele n'au întîrziat. Profesorii germani și boemi de renume general, nu se simțiră bine în atmosfera cea nouă și părăsiră unul câte unul institutul, în care crescuseră o generațiune solidă și luminată, profesorii maghiari, până aci puțin cunoscuți și

respectați, le ocupară locul și începură a prelucra tinera generațiune în spiritul culturii unguresci, care nu era decât o palidă copie a culturii superioare germane — o plagiatură. Limba germană ce e drept nu se delătură decât cu incetul și succesive — perdea însă din an în an din valoare până ce mai tîrziu dispăru cu totul.

Tinerii studenți, cari voiau să-și croiască un viitoriu, se duseră pe la gimnaziile curat maghiare, ca să poată învăța limba maghiară prin contact imediat cu maghiarii și să se poată procopsi în sensul cel nou.

Între acești tineri eram și eu. — Părinții mei mau sfătuit să fac această schimbare în studiu ca să învăț limba maghiară. Când m'au dat la școală streină nemțască — în anii de mîrire și mîndrie națională română 1861—1863, nici prin vis nu le au trecut că va veni o vreme ungurescă, când ori ce știință afară de cea ungurescă nu va ave nici o trecere și valoare în stat.

Mi-am luat Țiua bună dela Sibiu cu gîndul da a nu-l mai cerceta ca student și cu finea anului școlastic 1869/70 eram hotărît să intru într'un gimnasiu unguresc.

Venind acasă în feriile de vară un amic al casei noastre, un notar onorabil maghiar, începu să me familiarizeze cu beneficele instrucțiuni maghiare. Pare că-l aud și astăzi cât de amar muștră pe părinții mei pentru că nu m'au dat la școală

noue va ceti și cele scrise de noi. Astfel apoi publicul român va judeca în cunoștință de cauză, și noi cu inima deschisă ne supunem verdictului publicului român.

Me simțiam îndreptățit a face domnului Slavici această cerere, deoarece n'am avut ansă a crede că dsa mi o va refuza. Credeam că domnul Slavici admite posibilitatea onestității în lupta noastră dia-ristică. Și citata corespondență din „Tribuna“ a că-đut în greșeala, pentru care ăiarul „Tribuna“ în numărul 110 a denunțat lunei pressa maghiară in-treagă. S'a întemplat și cu noi, ceea ce „Tribuna“ insinuă pressei ungurești: „S'au luat părți isolate din articolul nostru, s'au interpretat fals, s'au tras din interpretări false conclusiuni false, și astfel ne am pomenit schimonosiți de nu ne am mai cunoscut noi pre noi.“

În speranța că „Tribuna“ nu e solidară cu co-respondența citată, ceream dreptate cu credința în onestitatea oamenilor ca ăiaristi.

Ce vedem însă? „Tribuna“ în numărul 120 vine și ne spune, că ea nu poate publica în coloanele sale articolul din „Telegraful Român“ căci coloanele ei sânt rezervate pentru lucrurile cari lor — celor dela „Tribuna“ — le par mai importante.

Auđiți oameni buni! Pentru „Tribuna“ sânt mai importante calumniile făcute ăiarului „Telegraful Român“, decât restabilirea adevărului. Și încă asemenea oameni mai au cutezanța a se plânge de neonestitate la alții precând ei fără sifeală o spun că ei primesc calumniări cât de impertinente ar fi ele.

Bine să fim înțeleși. Am ăis în numărul 108 al ăiarului nostru că asemenea purtare după părerile noastre este șarlatanie, și ea între oameni onesti nu se poate admite.

O ăicem și acum a lăsăm la judecata publicului român se judece între noi și ei.

Am tras la indoială că preoțimea din tractul Sibiului ar avea cunoștință de cele publicate în „Tribuna“, și după ce domnul prot. Popescu la pro-vocarea noastră, s'a dechiarat că densus n'are cunoșcință despre cele publicate, am ăis din cuvânt în cuvânt: „Preoțimea din tractul Sibiului are a face din două una: sau tace, și atunci rămâne solidară cu blasfemiile din ăiarul „Tribuna“, sau dechiară întocmai ca domnul protopop tractual, că ea n'are cunoștință de cele ce sau scris sub numele ei, și atunci rămân toate în cărca colegilor dela „Tribuna.“

Ce s'a întemplat mai departe. Vine „Tribuna“ și în numărul 135 scrie:

Sânt acum câteva săptămâni, „Telegraful Român“ a publicat sub titlul „Uniformitatea în biserică“ un șir de articoli, prin care a produs un viu resentiment în cercurile preoțești. Mai mulți dintre abonenții nostri au stăruit să susținem cauza preoțimei față cu aceste articole; eram însă de părere, că astădi cel puțin nu are nici o importanță, dacă „Telegraful Român“ susține ori combate în vre-o cestiune. Am păstrat dar reserva ce dintru început, ne-am pus față cu certurile de tot felul, și ne-am mărginit a publica în coloanele „Tribuna“ un articol, pe care mai mulți preoți din tractul Sibiului ni l-au dat drept întimpinare la în si nu-ările făcute de „Telegraful Român“.

Cetind acest articol băeții dela „Telegraful român“ au avut obrazul de a susține în public, că el a fost scris în redacțiunea „Tribunei“ fără de scirea preoțimei, deci, că mi-stificăm publicul și ne adresăm cu rea credință la el.

Auđi frate! Moșnegii dela „Tribuna“ se fac și farisei! Băeții dela „Telegraful Român“ în nevino-

văția lor au pretins dreptate și onestitate dela Moșnegii dela „Tribuna“, și acestia au obrazul a susține în public că ei sânt cei calumniați.

Băeții dela „Telegraful Român“ au fost îndreptățiți să creadă despre preoțimea din tractul Sibiului că ea nu este solidară cu calumniile din „Tribuna“, și ei au pus alternativa de mai sus: „dacă nu se dechiară preoțimea, rămân toate în cărca colegilor dela „Tribuna“, dacă se dechiară preoțimea nu rămâne nimica în cărca colegilor dela „Tribuna.“

Preoțimea din tractul Sibiului vine și dechiară în „Tribuna“ că calumniile la adresa „Telegrafului Român“ s'au scris din partea mai multora dintre preoți după însărcinarea primită dela ei.

Naivi trebuie să fie moșnegii dela „Tribuna“ dacă cred că cu chipul acesta au ajutat causei. Tocmai prin aceste 27 de subscrieri documentăm noi că am fost calumniați în ăiarul „Tribuna“, că moșnegii dela „Tribuna“ atât de importantă au ținut și țin această calumnie, încât n'au publicat și nu publică din cuvânt în cuvânt cele scrise de noi cu privire la reuniunile preoțești. Pe basa celor 27 de subscrieri susținem că „Tribuna“ ne-a calumniat, s'a declarat solidară cu blasfemiile din acel articol, și astădi cu un cinism ne mai pomenit vine și se plânge că ea este cea calumniată.

Naivi trebuie să mai fie și oamenii cari au înscenat asemenea escamoterie, ca și cea cu subscrierile preoțimei. Preoții din tractul Sibiului începând dela Părintele Baca până la P. Țintea din Turnișor nici habar nu au despre cele scrise prin „Tribuna“ la adresa noastră. Și aceasta pentru cuvântul că judecata ei nu se ridică până la atâta, altcum n'ar subscrie asemenea lucruri. Ca și tot atâtea automate, preoții au fost puși în lucrare, și acele subscrieri au valoarea unor subscrieri de automate. Mașina s'a pus în lucrare și colegii dela „Tribuna“ nu se vor supăra dacă i vom absolve dela responsabilitatea pentru productul eșit din asemenea mașină.

Am fost calumniați în coloanele ăiarului „Tribuna“, am fost insultați în mod mișelesc, și în cele din urmă „Tribuna“ simțindu-se insultată caută după formula de satisfacțiune.

Să-i o dăm noi. Stăruți să se formeze pretutindenea reuniuni preoțești și apoi publicați subscrieri de automate.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Râșnov în 25 Septembrie 1884. Onorate Dom-nule Redactor! Dispun de câteva momente libere, me folosesc deci de ele, ca să ve comunic ceva despre mișcământul învețătorimei noastre. Astădi tocmai s'au încheiat lucrările adunării generale a Reuniunii învețătorilor români din districtul X (al Brașovului); de sigur, că nu veți fi indiferent față de debaterile acestei reuniuni. Ve voiu împărtăși deși pe scurt aceste debateri, într'u cât adecă sum în stare a face aceasta, căci cel chemat pentru astfel de raporturi nu poate fi altul decât secretariatul Reuniunii, carele cred, că nu va pregeta a și face aceasta la timpul seu.

Trei ăile au durat pertractarea agendelor reuniunii din cestiune. În aceste trei ăile s'au ținut patru ședințe, cari — negreșit — că au trebuit să fie lungi precum au și fost într'adevăr, căci numai așa s'a putut percurge tot materialul pus la ordinea

ăilei. Aceasta a fost statorită în modul următor: ședința I-ia — prezentarea raporturilor comitetului și alegerea comisiunei de revizuire, ședința II-a și a III-a — prelegerile teoretice-practice din scrip-tologie și la finea celei din urmă reconstituirea re-uniunei; ședința a IV-a raportul comisiunei revisuitoare a raporturilor comitetului.

În ședința I-a presidentul reuniunii d-l director gimnasial St. Iosif deschide ședința cu o cuvântare foarte acomodată și însuflețitoare, apoi se percut lucrările statorite pe aceea ședință. — Urmează în ăia următoare (24 l. c.) atât înainte cât și după prând prelegerile numite mai sus, cari — la însărcinarea preavenerabilului consistoriu archidiececan — au fost ținute de d-l Georgiu Moian, învețător la scoala de fete din Brașov.

Nu me simț în putere a judeca despre prelege-urile D-lui Moian, dar totu-și ca să nu fie mancă descrierea de față voiu schița în liniamente gene-rali materialul pertractat de densus. D-sa în șe-dința dinainte de prând a espus istoricul metodelor vechi de slovenire și silabisare, metoda fonetic la începutul dezvoltării sale, perfecționarea acestui metod precum se practică ađi sub numele „scripto-legie“, carea o dezvoltă foarte pe larg, desfășurând-i toate principiile într'o limbă foarte ușoară. După o mică pauză țină domnul prelegător o prelegere practică cu copii începători în fața adunării despre introducerea la scris. În ședința de după prând țină d-l prelegător încă o prelegere practică cu copii despre dezvoltarea sonului „i“, după care provocă dl președinte pe rând pe mai mulți învețători, ca să reproducă odată numitele prelegeri practice. Ce succes au avut ostenelele d-lui prelegător, se poate vedea din repețitele exclamări de „să trăiască!“ eșite din pepturile ascultărilor și din espresiunea de mulțamită protocolară a adunării generale. Sarcină grea a avut d-l prelegător pe de o parte pentru că toată ăia a întrefiut adunarea numai cu prelegerile sale; ear pe de altă parte pentru că în biserică cea nouă și mare, în care s'au ținut ședințele toate, a trebuit, să vorbiască cu voce înaltă și rar, căci numai așa putea fi înțeles din partea auđitorilor, de oarece reso-nanța acelei biserici este foarte deasă și mare. După aceea cătră 6 oare seara înainte de ridicarea ședinței — la cererea unei părți preponderante a adunării s'a pus la ordinea ăilei alegerea funcționarilor reuniunii. Resultatul acestei alegeri este următorul: President — d-l director gimnas. St. Iosif; v.-pres. d-l director al scoalei normale pin Brașov G. Belisimus; secretar prim d l inv. din Brașov N. Oancea; secretar secund — d l inv. din Brașov D. Iarca; cassar d-l inv. din Brașov I. Aron; controlor d-l inv. din Brașov G. Moian; bibliotecar d-l inv. din Brașov Z. Butnar; apoi membri în comitet: domnul inv. în Zărnești I. Străvoiu, dl inv. în Turcheș Anast. Bărsan și dl inv. în Satulung I. Dariu și dl inv. din Bod I. D. Pătrașcu. Președinții despărțimintelor s'au ales în ăia următoare în persoanele dlor: director la scoala din Sa-tulung I. Dorca pentru despărț. I; dl director la scoala din Preșmer G. Ludu pentru despărț. II; dl director la scoala din Zărnești B. Bude pentru despărț. III și dl capelan și director la scoala din Brețcu C. Damian pentru despărț. IV. — În ședința din 25 l. c. s'au debătut raporturile comitetului central al reuniunii, în care s'a sulevat și premiarea celei mai corăspundătoare gramatici române pentru scolari; pre-miul însă nu s'a oferit încă nimenui până la eșirea părții a II a din Gramatica dlui V. Mândrean.

din Aiud, după cum ti sfătuisă densus. Părinții răs-pundeau la aceste muștrări fanatice prin o tăcere, din care vedeai că ei sânt surprinși de neașteptata schimbare în viața monarhiei austriace. Tatăl meu a fost căpitan în revoluțiunea ungurească și au luptat în castrele improvizate românești contra violen-ții și supremației maghiare, de aceea nu putea con-simți cu noua sistemă ungurească. Drept vorbind, densus n'avea încredere în trăinicia sistemii celei noue, și țină lucrul de o anomalie trecătoare.

Aceasta era de altmintrenea o părere generală la Români.

Dar cu toți scrupulii sei densus s'a hotărit să me dea în gimnasiu unguresc. Mai era o greutate de invins. În ce fel de gimnasiu să me dea: în gimnasiu calvin s'au catolic. El avea o mare aver-siune cătră calvini — ba chiar o ură ce o da pe față adeseori. Calvinii sânt în ochii Românilor niște oameni antipatici și chiar urgisiți. Aceasta ură au rămas în inimile românilor transilvăneni prin tra-dițiune de pe timpul când proselitismul reformatilor spriginit de principii transilvăneni, a dat năvala asupra credinții strămoșești a românilor; din vre-mile lui Rákoczy, care în zelul de proselit ne au trădus cărți bisericesci în limba română ca să ne facă mai ușor calvini și apoi maghiari. Și ura acea-șta contra calvinilor a devenit în decursul timpu-

lui și mai intensivă prin faptul, că stăpânii iobagi-lor au fost calvini de confesiune și ei asupriau pe români în virtutea dreptului feudal ca pe niște iobagi legați de glie și în zelul de proseliți, ca pe nisce oameni încăpăținați, cari nu vor să priceapă superioritatea confesiunii reformate și să primească mântuirea sufletului după fasonul calvinesc. Astfel numirea de calvin, cu care românul și astădi stig-matizează pe omul rău și blăstămat, au ramas ca un concept de răutate în memoria fostilor iobagi.

Această slabă reputațiune de care se bucură calvinii la români făcea pe tatăl meu să șovăiască multă vreme înainte de a se decide să me dea în-tr'un gimnasiu calvin. Se temea, că calvinii, cari mai era considerați și ca oameni ateisti, imi vor altera credința strămoșească și vor face din mine un om pierdut atât pentru viața de acum cât și pentru cea vecinică și voiu pierde în cele din urmă și na-ționalitatea mea română.

Aceste vederi nu mai sânt astădi normative. La generațiunea vechiă însă momentul confesio-nal identificat cu cel național constituia o parte esențială a vederilor și era și o consecuență firea-scă a stărei sociale de atunci. Astădi firește că aceste două concepte sânt deosebite unul de altul, însă încercările de desnaționalizare, propagate în trecut sub firma confesională, astădi se propăgă pe față la lumina ăilei cu visirul deschis.

Dar nu conveniau tatălui meu nici gimnasiile catolice pentru că și acestea institute au fost și sânt cuburi de proselitism de și de altă specie — în fond însă tot atât de periculoase pentru religiunea și naționalitatea românilor. Nici propagandele je-suitice nu s'au șters din memoria mult agitaților români și nici că se vor șterge vre-o dată, pentru că desbinarea ce a predus-o între români este un monument viu despre neltirile violene, cu care dușmanii nostri seculari ne-au prins în cursă. Oamenii din generațiunea noastră mai vechiă cu-nosc — din esperiința proprie relele ce au isvorit din uniunea cu Roma, care este opera propagandei catolice. Această propagandă nu s'a terminat nici astădi, ci se continuă și astădi sub diverse preteste și devise ademenitoare. Propaganda jesuitică în Transilvania a mers mână în mână cu propaganda națională maghiară și români s'au săturat de atâte secături de convertiri.

De aci se esplică aversiunea românului cătră institutele de cultură maghiare.

Aceste considerațiuni îngreunau hotărire. În cele din urmă însă aspra realitate și necesitate au trebuit să decidă și așa ne-am hotărit pentru gim-nasiul reformat din Orăștie.

(Va urma.)

Acestea sînt în resumat afacerile desbătute în ședințele reuniunii.

Învețătorii au arangiat supt înțeleapta conducere a d-lui Iacob Murășan o producțiune musicală, la care s'a produs și dl Murășan cu o piesă executată pe clavier.

Succesul acestei încercări a fost preste așteptare bun, ceea ce se poate atribui pe de o parte dlui conducătoriu ear pe de alta parte domnilor învețători, care știu înveța cântări în cor și într'un timp atât de scurt, precum s'a întemplat în cazul de față.

În fine îmi mai rămâne a aminti ceva și despre ospitalitatea, de care s'au bucurat învețătorii în frumosul opid Rășnov. Rășnovul, o comună amestecată din sasi și români, dispune de o frumoasă inteligență atât între acestia, cât și între aceia, între cari precum am observat există o armonie neștirbită, ceea ce dovedesc multe lucrări efectuate cu cel mai bun succes, precum e bunăoară pompoasa biserică română, carea, pe lângă cele 32 de mii fl., a constat multă trudă și osteneală a frunțașilor numitei comune: N. Nan, paroch, G. Proca director scolar și învețătorii I. Cârstolovean, Ilie și Stănuț s. a. Dispozițiile luate pentru menajerea învețătorilor au fost satisfăcătoare; cu toate acestea o anomalie tot n'a lipsit: se anunțase adecă, că la hotelul principal s'a dispus a se da pentru învețători prânțul cu 40 cr. ear cina cu 26 cr., când a fost la adecă s'a plătit prânțul cu 1 fl. ear cina cu 40 cr. Se vede, că aici lăcomia birtășului a fost cauza acestuia rău tare simțitor pentru bieții învețători, cari dintre cei ce au fost mai norocoși — au căpătat diurne foarte subțirele, mulți însă n'au avut nici un cruceriu ca diurn, ba unii, au fost siliți să vină pe jos la adunare. Cortele au fost bine împărțite, astfel încât nu s'au auzit plângeri. Toată recunoștința merită elita română Rășnoveană pentru buna îngrijire față de învețători și în special domnii G. Proca și par. Nan, cari sînt sufletul comunei atât în cele politice cât și în cele scolare și bisericesci. Dea D ău multe comue ca aceasta!

La revedere în anul viitor la Brețcu! B.

Ibănesci, în 28 Sept. st. v. 1884. M. On. Dle Redactor. Voind a împlini promisiunea mea din 17/29 Septembre a. c. am să raportez că timpul cât l'a petrecut A. Lor în ținutul nostru, a fost un timp sârbătoresc și de bucurie. După cum scrisese în corespondința premergătoare înalții oaspeți au ajuns în Gurghiu Lunii în 29 Septembre st. n. între oarele 10—11 a. m., și fiind că rarii oaspeți după cum se anunțase și prin jurnale, venise aici deadreptul dela Sinaia dela regele României Carol n'a venit deodată cu membri din suită căci partea cea mai mare a acestora a sosit aici numai de câtră seară, totuși în aceasta și după ameați Al. Sa principele cu cei de față a eșit la vânătoare de paseri în grădina cetății lui Rákoczy, unde înălțimea sa principele Rudolf, a împușcat o buhă, la care întemplantare suridînd a ăis, că asta e un semn bun pentru vânătoarea de urși regulată ce se va începe mâne.

Marți a doua ăi (30/9 n.) s'au început apoi vânătoarea de urși regulată pre teritoriul comunelor Adrian și Iabenița, dară fără rezultat. În aceasta ăi archiducesa a făcut o preumblare prin comuna noastră Ibănesci însoțită numai de o damă de onoare contesa Pálfi; A. Sa dispunea să mâne trăsura ce era deschisă trasă de doi cai, încet, pentru ca să poată privi cu deamăruntul ceea ce-i atrăgea atențiunea. Portul românesc (care pre la noi e încă ne corcit) i atrăgea de deosebit atențiunea, atât al bărbaților cât și al femeilor. Fiind timpul frumos în aceasta ăi copii eșisă în ulița la jocurile lor. Al. Sa dispunînd să steie trăsura în loc privia deaproape la băieți, a ordinar prin servitorii ale împărți câte 40—60 cr. O deosebită impresiune a făcut asupra A. Sale o nevăstă care eșise din casa ei cu un prunc de 6 luni în brațe și cu o copilă de 3 ani de mână, aici a oprit trăsura în loc privind la băieți și muere și informînduse despre starea lor le-a împărțit la prunci câte 60 cr. dispunînd că în starea aceasta să se fotografieze, ceea ce în ăia următoare fotografatul curței venind din Gurghiu ia și fotografat, remunerîndu cu 1 fl. v. a.

Mercuri a 3-a ăi (1 Oct. n.) s'au făcut vânătoare pre teritoriul comunei Cașva, unde sau vîdut vre-o 4 urși, în vre-o doi sau și descărcat câteva pușcături, dara a scăpat preseriți.

Joi a 3-a ăi (2 Oct. n.) vânătoarea s'au continuat pre teritoriul comunei Hodac, unde Al. Sa a împușcat un urs. În aceasta ăi sara fui norocit a lua parte ca privitoriu la conductul de facile, ce s'a făcut în curtea castelului în onoarea archiducelui; tot în această seară în grădina castelului unde era

pus ursul împușcat, am putut vedea ceremonialul ce i s'a făcut animalului, sau după cum ăice poporul „prohodul ursului,” adecă în noaptea aceasta cam pre la 9 oare fiind ursul pus pre nesce ramuri de brad în grădina castelului, 40 dintre gonaci toti români cu facile aprinse s'a pus împrejur; aici era deoparte țigani cu bucinile și trimbițele, de alta parte banda de musică a lui Solomon din Cluș, cântînd pre rînd, când banda, când bucinile, după cum e datina la astfelu de ocașuni vînătoarești. Aci era de față A. L. L. cu suita; aici am putut auzi chiar pre grațioasa pricipesă, cântînd după musică mai multe arii. — Tot în aceasta ăi archiducesa cam pre la 10 oare a. m. au fost făcut o preumblare prin comunele Adrian, Iabenița.

Vineri s'au făcut vânătoare pre teritoriul comunei Cașva, împușcînd A. S. principele al 2 lea urs.

Sâmbătă vânătoare s'a făcut pre teritoriul comunei Hodac unde de unul din suită s'a împușcat al 3-lea urs; în această ăi ear am putut vedea pre archiducesa Stefania prin comuna noastră Ibănesci mergînd cu trăsura deschisă cătră munte până la „Fâncel,” în capul comunei eșindu-i o muere cu un biid de alune, le a primit și o a remunerat cu 1 fl.

Duminecă în 5 Octobrie n. după ce Altețele Lor cu suita au asistat la servițul divin în bisericuța rom. cath. din castel, după finire și luarea dejunului, a făcut vânătoare pe teritoriul comunei Cașva, dară fără rezultat, căci deși gonacii din tușuri au scos vre-o 5 urși dintre cari câți-va au fost preseriți au scăpat totuși toți în codru.

Luni s'a facut vânătoare în dos pre teritoriul comunei Orșova, dară fără rezultat.

Marți fiind invitat Al. Sa cu suita la vînat în partea Murășului, de baronul Kemény — care încă face parte din suită — pre teritoriul seu în apropierea comunei „Maierău,” aici ear a pușcat doi urși.

Mercuri în 8 Octobrie st. n. și cea din urmă vânătoare, s'au făcut în apropierea Cașvei și Glăjăriei, unde s'a împușcat ear doi urși, dintre care unul chiar de vîrul archiducelui Rudolf, tinîrul prinț „Francisc.”

În aceasta ăi, archiducesa Stefania însoțită de contesa Pálfi, servitoriu de curte și coces au făcut preumblare prin comuna Hodac până sub poalele munților, chiar pre unde se susțin urșii, suindă cu trăsura pre un drum lateral neregulat și rău, aici a petrecut dela 11 oare a. m. până cătră 4 oare sara.

Resultatul vânătoarei deci în anul acesta, putem ăice că a fost norocos căci în 9 ăile în care s'a făcut vînatul, s'au împușcat 7 urși pre atăția a fost preseriți și 11 a scăpat sănătoși.

Lățindu-se vestea că Joi în 9 Octobrie st. n. înalții oaspeți se vor depărta din ținutul nostru, des de dimineată sa putut vedea din toate părțile din comunele vecine alergînd în Gurghiu îmbrăcați sârbătoresce ca să fie de față la depărtarea înalților oaspeți.

Altețele Lor a dorit ca în aceasta ăi să vadă și jocurile îndatinate la toate naționalitățile: unguri, secui, sasi și români; spre scopul acesta judele procesual din Reghin, prin juții comunali a dispus ca în aceasta ăi să fie dela fie-care naționalitate câte 6 părechi de juni „feciori și fete,” dintre români s'au ales acestia 3 părechi din Ibănesci și 3 din Hodac, care cu muzicanții lor de țigani s'au prezentat pre 9 oare a. m. la Gurghiu.

Mai întâiu a jucat secuii și ungurii, apoi sasi și în urmă români. Nu știu ce impresiune vor fi făcut asupra Al. Lor jocurile secuilor, ungurilor și sasilor — cari sînt destul de primitive și la care la toate a privit cam 1/4 oară, precînd la jocul nostru singur a privit o 1/2 oară. Putem ăice fără a esagera că jocul și portul românilor, a atras și acum admirațiunea A. L. L., dela un june din Ibănești a luat șerpariu înțintat și un baston împistrit, care cu totul de a plătit 4 fl. la despăgubit însă cu 22 fl. v. a.; ear dela 2 fete a luat nește sgărdane și mărgele cu cruciță, pre care ear le-a remunerat cu câte 5 fl. v. .

După ce A. L. L. a luat prânțul cam pe la 3 oare d. m. pogorîndu se din castel îmbrăcat în vestiminte de general, înainte de a se urca în trăsura și-a luat rămas bun mai întâiu dela aristocrația de față, apoi întorcîndu-se cătră preoțimea rom. cat. și cea română de ambe conf. strîngînd mîna protopopului rom. cat. și a parochului din Gurghiu Nicolau Petru mulțămîndule tuturor, apoi s'au întors cătră badea Simion Lup din Hodac și badea Bloj Nechită din Orșova, ca unii cari au arangiat vânătoarea și remunerîndu cu câte 10 fl., le-a strîns mîna ăicîndule românește cam acestea ve mulțămesc că m'ăți pus la vînat în loc norocos de am putut împușca doi urși, se vî țină Dău; ear grațioasa archiducesă suridînd prin complimente cătră toți, urcînduse în trăsura, ear archiducele în limba

ungurească mai mulțămînd odată tuturor, după strigarea de mai multe ori de ăljen și să trăiască, s'au depărta, lăsînd cele mai bune suveniruri în poporul ținutului.

Ioan Petru,
capelan.

Mulțămîta publică.

Pentru loteria arangiată din partea „Reuniunii femeilor române din Sibiu” au mai incurs următoarele obiecte:

Dela doamnele și domnișoarele: Aurelia de Trapșa, 20 fl. v. a., Victoria C. Iuga n. G. Bariț, note pentru piano; S'o veđi mamă n'o mai uți, Tupilus prin năgăruș, sërba din cănuța, Rhapsandia română. Maria G. Bariț, una cutie cu Hârtie și cuverte pentru corespondență, Virginia Iuga, Contes Allemands. Aurora Kisbach, colectată: 1 fl. v. a., Maria Macavei, 2 fl. 50 cr. v. a., Eugenia Macaveiu, 2 fl. 50 cr. v. a., Eugenia Jurca, 1 fl. v. a., Eva David 1 fl. v. a., Maria David, 1 fl. v. a., dnul Nicolae David, 1 fl. v. a., Sofia David, 1 fl. v. a., dnul Alexandru David, 1 fl. v. a., Sofia Macaveiu, 1 fl. v. a., Maria Ionuțiu, 1 fl. v. a., Salvina Macaveiu, 1 fl. v. a., Ana Macaveiu, 1 fl. v. a., Iuliana Ciura, 2 fl. v. a., Maria Sivica, 1 fl. v. a., Ana Adamoviciu, 2 fl. v. a., Eva Rancea, 1 fl. v. a., Paraschiua Jurca 1 fl. v. a., Maria Jurca, 1 fl. v. a., Sofia Cosma 1 fl. v. a., Eva David Drăgan, 1 fl. v. a., Ana Ghib, colectantă; una traistă din lână, 1 ștergar, una păreche clește de zăhar, una tavă pentru lampă, dnul Grigorie Ghib paroch, 1 orologiu de busunariu, Elena Avram, una lingură de lemn, una merindeață, Elisaveta Avram, 6 verigi de nicol, Maria Catilina, una traistă, 1 servet, Măria Căzan, 1 ștergar, Ioana Hartapetiu, 1 ștergar, dnul Andreiu Buța, una cutiă de lemn pentru sare și una batistă, dnul Nicolau Oancea, invêțator una lingură de lemn, Henia Oancea, una merindeață, Elena Aleman, 1 ștergar, Elena Cernat, 1 servet, Maria Crețiu, 1 servet, Maria Achimescu, una merindeață, Marina Bogdan, una traistă de lână, dnul Toma Barb, traficant, una pipă de lemn, Maria Barb, una păreche ciorapi mici, Marina Deloran, una traistă de lână, Maria Chivuța, una batistă, Ioana Bogdan, 1 servet, Maria Ciuchendea, una merindeața, Ana Bogdan, una merindeață, Maria Mihăilă, una traistă de lână, Paraschiua Aleman, una traistă de lână, Helena Popoviciu Barcian, una masă de fumat, prin dna Iudita Todescu, colectantă: Draja Sofia lui Simion 2 metri de caschemir colorat, Letiția Oncu, colectantă: 1 ăiitor de bilete din bronce și sticlă rosa, Rhea Silvia Ceotea, 1 ăiitor pentru tutut din catifea brodată, Teresia Magdu, una casetă cu recușite de cusut, 1 servet pentru poame, Francisca Truța, 1 tacăm de argint, Ana Bonciu, una corfă pentru lucruri de mână, 2 vase pentru viorele, 1 păhar cu capac, Georgina Misici, una periniță pentru masă de toiletă, 1 ăiitoriu de bonboane una tavă pentru lampă, Câmpean, 2 vase de flori, Constanța Marcu, 1 album, 2 ăiitoare de juvaere, Elena Hamzea, una corfiță din peluche roșu, Liuba Popoviciu și Elena Nicadinovits, 2 vase de flori, 1 vas de confect, 6 farfurii de confect, Antonescu, 1 clopoțel, Dogariu, 4 fl. v. a., Melania Pap, 6 farfurii de confect, vîd. Emilia Popoviciu, 1 păhar cu tasă din sticlă, 1 rădîmătoriu de tacăm, Livia Vuia 1 călimar, una lampă de noapte, una mică tavă chinezescă, Malvina, 2 inele pentru servete brodate, Aurelia Beleş, 1 călimar, Aurel Suciu, 1 album pentru fotografii, 1 ăiitoriu de parfum 1 album pentru poesii, Dr. G. Vuia 3 esemplare din opul seu „Higiiena populară”, Dr. Nicolau Oncu, poesile lui Eminescu.

Pentru bunăvoința documentată față cu școala reuniunii comitetul le exprimă mulțămîta pe calea aceasta.

Varietăți.

* (Personal.) Preasănția Sa Domnul episcop al Caransebeșului Ioan Popasu cu trenul de eri, ear Presănția Sa Domnul episcop al Aradului Ioan Mețian cu trenul de astăđi, a sosit aici spre a lua parte la ședințele consistoriului metropolitan.

* (Reuniunea română de cântări) de aici și începe ađi probele. Localul și oarele rămân cele statorite anul trecut.

* (Convocare.) Adunarea generală estrordinară a despărțămîntului VIII al asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, se convoacă prin aceasta în comuna Șard pe 1 Novembre 1884 st. n. la 10 oare a. m.

Din ședința subcomitetului VIII a asociațiunei transilvane, ăinută în Alba Iulia la 10 Iuliu 1884.

Ioan Pipos,
director.

* (Scolastic.) Comitetul central al reuniunii generale, a invêțătorilor din comitatul „Târnava

mare," și-a ținut prima ședință a activității sale în 1 Octombrie a. c. n., în edificiul scoalei maghiare de stat din Sighișoara, locul central al reuniunii.

* (Postal). Cu 21 a luni curgătoare începând se deschide oficiu postal în comuna Gyergyó-Rékás. Ea va sta în legătură cu oficiul de poștă din Gyergyó-Tölgyes de 4 ori pe săptămână.

Mersul:

Pleacă din Gyergyó Rékás Dumineca, Marța, Joia, și Sâmbăta la 1 oară d. a.

Ajunge în Gyergyó-Tölgyes tot atunci la oarele 6.20 minute.

Pleacă din Gyergyó-Tölgyes Luni, Mercuri, Vineri și Duminecă la 6 oare dim.

Ajunge la Gyergyó Rékás tot atunci 11 oare 20 min. dim.

* (Pentru ce are luna lui Februarie și 28 de zile?). Februarie e luna a doua din an, când e an comun are 28, ear când e visescet are 29 de zile. La romani și când era comun avea 29 de zile, după ce însă luna a opta din an în urma hotărârii senatului s'a numit cu numele împăratului August, s'a răpit o zi din Februarie și sa adus la zilele din August, cari erau 30 la număr și aceasta din cauză, ca să nu fie August lună mai scurtă ca luna lui Iulie, care avea 31 de zile. Luna lui Februarie și-a căpătat numirea dela zeul Februus, după februali sau lupercalii, cari se sârbau în luna aceasta din 18—28, cu ocaziunea aceasta se aduceau jertfe de împacare pentru curățirea celor vii și pentru iertarea păcatelor celor morți.

* (Tunelul dela Arlberg.) Aerul în tunel este foarte sănătos și temperatura variază între 15 și 18 grade. Organizarea serviciului interior a acestui tunel oferă toate garanțiile. Necurmat stau în tunel 2 garde, cari se schimbă după 7 oare de serviciu. Aceste garde sunt asemenea însărcinați d'a înregistra regulat în carnetele lor observațiunile privitoare la temperatură, umezeală, curențele atmosferice și alte fenomene. Dece lanterne, așezate pe pereții tunelului și anumite semne chilometrice arată distanța în kilometri. Apa care ese din tunel se scurge în riul dela Alfeuz. Intrarea tunelului are o

lățime de 8 metri și o înălțime aproape de șapte metri; ea este de granit cenușiu și poartă o placă mare pe care este scris numele împăratului. La dreapta intrării în tunel se află monumentul inginerului Loth, care a murit: acesta este un obelisc de porfir. În tunel nu este decât o cale, dar mai târziu se va mai face una. La metrul 1,190 se află placa pusă ca suvenir a visitei împăratului făcută la 1881. Punctul cel mai înalt este de 4,106 metri; în urmă începe coborirea, care se face cu o mare iuteală până la esirea din tunel, unde se află stațiunea Langen.

* (Calendae.) După călindarul roman prima zi din fie-care lună se numia Calendae pe care o sârbau de regulă cu jertfe. După ce însă în ziua aceasta erau constrinși a plăti sumele împrumutate și a da după ele interesele, au început a o numi *calendae tristes*, adică început trist. Din contră sub numirea de *calendae grecești* (latinesce: *calendae graecae*) se înțelegeau zilele, cari n'au să mai urmeze.

* (Preferință.) Regele Egiptului Ptolomeu I, pe când era încă în putere, nu numai că a abdis de coroană regească în favorul fiului seu minore dar s'a băgat în gardă regală a acestuia, de oare ce e mai de preferit a fi tata unui rege, de cât rege.

* (Încredere.) Un orator roman crezând, că prin elocința sa va deștepta compătimirea poporului față de acuzatul, pe care-l apăra, a întreat pe Catulus: am deșteptat eu compătimirea în popor? Acesta ia respuus: Da încă grozav! căci nu-mi pot închipi nici pre unul așa de nesimțitori, încât să nu compătimizească oratoria ta.

* (Domnitor.) Fiind Pericles ales de duce athenian adese-ori s'a dis șieși cu deosebire însă când se îmbracă. Grijeste Pericles! grijeste! civi, greci, athenieni simt aceia, peste cari domnesc!

* (Poet nenăscut.) Regele Dionisiu a făcut poesii și a adunat pe toți poeții la sine și înaintea acestora ș'a cetit poesiiile sale. Toți, afară de Philoxenus, care nu pută să se fațărnicească, i le-au lăudat; pe Philoxenus din cauză că nu au arătat complăcere l'au arestat. În ziua următoare amici-

lor poeți ai lui Philoxenus le-a succes a câștiga agrafiarea amicului lor dela rege, care l'a și invitat la masa sa împreună cu ceilalți. Dionisin și cu această ocaziune ș'a recitat poesiiile sale Philoxenus a tăcut. Dar acum cum și se impar poesiiile mele? îl întrebă Dionisiu. Philoxenus nu i-a respuus nimic, dar întorcându se cătră garda regească a dis: duceți me și me închideți! Amicii lui la auđul acestor vorbe au isbucnit într'un ris, care a făcut pe rege de și-a schimbat naturelul de mai nainte și a simpatizat cu criticătorul poesiiilor sale, cu Philoxenus.

* (O bandă de tâlhari compusă din funcționari comunali.) După cum i se telegrafează din Timișoara jurnalului „Egyetértés,” gendarmăria a descoperit în comitatul Timiș o mulțime de indiviđi, cari fac parte din o bandă de hoți de cai. Centrul îl au în Verșet. Până acuma au fost prinși vr'o 15 inși, dintre cari doi scrietori comunali, la cari s'au aflat mai multe sigile false și pasapoarte pentru cai. Gendarmăria a făcut arătare în contra sergentului dela gendarmii din Verșet, pe care'l suspitionează cu complicitate ear pe antistia comunală din Kustély o acuză că ar fi tata tâlharilor. În urma acestora pretorul din Verșet a făcut cercetare în cancelariile oficiului comunal din Kustély. Resultatul acesteia a fost, că a aflat că s'a comis abuzurile cele mai mari și a fost demisionată întreaga antistia comunală, notariul, judele, casariu. Gendarmăria acuză pe un preot român gr. or. ca este tata al tâlharilor.

Loterie.

Mercuri în 15 Octombrie n. 1884.

Sibiu: 70 72 83 69 29

Bursa de Viena și Pesta.

Din 14 Octomvre n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	123.05	123.—
Renta de aur ung. de 4%	93.25	93.25
Renta ung. de hârtie.	88.80	88.75
Renta de aur austriacă	103.05	103.—
Sorți de regularea Tisei	115.40	115.25
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.8
Acțiuni de bancă de credit ung.	283.50	282.25
Galbin	5.80	5.76
Napoleon	9.63 1/2	9.68
London (pe polița de trei luni)	122.15	122.10

Nr. 150.

[905] 2—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 32 p. 5. și a instrucțiunii votate de sinodul archidiecean la 13/25 Aprilie 1877 Nr. 191 §. 7., prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în Tractul Târnăvei inferioare.

Fiitorul protopresbiter ca atare, va fi totodată și paroch în locul central al tractului și anume în comuna Cetatea de baltă.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sunt:

a) Venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutoriul de stat și din tacele, ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiali și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterali.

b) Venitele ordinari ale parochiei de clasa a III. din comuna Cetatea de baltă.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și bine meritați pe terenul bisericesc și scolar, în special aceia cari după o pregătire cel puțin de VIII clase gimnasiali sau reali cu testimoniu de matnritate, au terminat studiile teologice la vreunul din instituttele metropoliei noastre și au susținut cu succes bun esamenul rigoros de calificățiune; sau care după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre-un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificățiune înaintea comisiei esaminătoare a consistoriului archidiecean.

Pot însă concurge și fără testimonii de calificățiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificățiune dacă în celelalte au calificățiunea prescrișă mai sus.

În mod escepțional mai pot concurge și fără prescrișă calificățiune

gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acurateța manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avè dela consistoriul archidiecean (plenariu) speciali îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voiesca concurge la acest post au a-și așterne suplicele concursuali la Venerabilul Consistoriu Archidiecean în Sibiu în restimp de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Român,” alăturând câte o tabelă de calificățiune, care să conțină date esacte și speciali în următoarele rubrici; numele caracterul (rangul bisericesc) și locuita concurrentului; anii etății (anul luna, și ziua nașterei) ștudiile pregătitoare afară de cele teologice (anul locul și categoria acelor); esamenul de maturitate doctorat s. a., studiile pregătitoare teologice (anul și lucrul acestora și esamenul de calificățiune); serviciile de până acuma pe terenul bisericesc și scolar (timpul locul și categoria acelor); în fine cunosința limbilor și alte reflecțiuni. Datele din această tabelă sânt de a se întări cu documente, care să se accludă în original, precum: Carte de botez, testimonii stolastice și de maturitate, testimonii teologice și de calificățiune, atestate de servii bisericesci și eventualmiute toate altfelii de recomandări.

Deag la 25 Iunie 1884.

Comitetul protopresbiteral al tractului Târnăvei inferioare.

Președinte:

Daniil de Tămaș, Iosif B. Crișan,
adstr. pp. notariu.

Nr. 269.

[908] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii învățătoresci la scoala confesională gr. or. din Cerghidul mare, protopresbiteratul Târnăvei inferioare, se publică concurs până la 14 Octombrie a. c. st. v. — Emolumentele sânt: 150 fl. v. a. plătiți în 3 rate și anume:

1. În 1 Decembre 70 metrete a. 16 cupe cucuruz sfârmit calculat 1 fl. v. a. metreta.

2. În 1 Ianuarie în bani 40 fl.

3. În 23 Aprilie în bani 40 fl. — Suma 150 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post avënd a instrui pre elevi și în cântările liturgice, și a ținea și scoala de repetiție; au a-și adresa suplicele instruite în Statutul organic și a normativului sinodal din 1882 la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul prefipt.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Târnăvei inferioare în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Deag 27 Septembrie 1884.

Daniil de Tămaș,
adm. prot.

ad Nr. 2323. 1884.

[906] 1—3

Licitațiune minuendo.

Pentru acoperirea lipsei lemnelor de foc la Institutul reg. al alienațiilor pe timpul 1885/86 în mărime de 1222²/₃ de metre cubic — se escrie licitațiunea minuendo adică:

Intreprindătorii care au de scop a liferă susnumitele lemne, au până în 5 Novembrie 1884 12 oare la amedeđi la cancelaria susnumitului institut în offert cu 50 cr. timbru preveđut 400 fl. v. a. ca vadium a subșterne, în care offert se respuunde Intreprindătorii câte cubic metre lemne de stăger, și câte cubic metre lemne de fag — adică deosebit și în ce preț, în cât stă mărimea adică grosu și lungimea a darabului de lemn.

Mai târđiu ca termenul susnumit trimise offerte, nu se vor lua în considerațiune. Sibiu în 12 Octobrie, 1884.

Dela Direcțiunea Institutului reg. al alienațiilor.

Nr. 2123.

[904] 3—3

Publicațiune.

Duminecă în 26 Octomvre a. c. se va esarênda dreptul de cărciumărit în comuna Tilișca pe timp de trei ani și anume: din 1 Ianuarie 1885 până

în 31 Decembre 1887, prin licitațiune publică în cancelaria comunei Tilișca.

Licitațiunea se va începe la 2 oare după amedeđi.

Prețul strigărei este 1851 fl. 50 cr. pe an.

Vadiul va fi de 10%. Oferte corespundătoare prescrișelor se primesc la primăria comunală în Tilișca numai până în 25 Octomvre seara la 6 oare.

Condițiunile detaiate se pot afla la subscrisul precum și la primăria comunală din Tilișca.

Sêliște în 7 Octomvre, 1884.

Pretorele cercuale.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Chiar acum au eșit de sub tipariu și se pot procura dela Cancelaria Negrutiu din Gherla (Számos-Ujvár),

Cărticică

de rugăciuni și cântări

pentru

pruncii scolari

de ambe sexele și confesiunile.

Cu mai multe icoane frumoase.

Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costă 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visul

Prea Sântei Vergure Maria

Născătoarei de Dumneđeu

urmat de mai multe rugăciuni

frumoase. [907] 1—3

Cu mai multe icoane frumoase

Prețul unui esemplariu trimis franco e 10 cr.; 50 esemplare costă 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.